

Κάρση, ἢ Χώρσα, πανυῶ Κάρσ, πόλις ὄχυρά κὺ διάσημος τῆς Τερκομανίας, ἐσμακρὰ τῆς Πηγῶν τῆς Εὐφράτης ποτ. ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τῆς Τέρκων, ἑκατὸν ἔτη σχεδόν. πλησίον ταύτης εἶναι κὺ τὸ Χασαὺ Καλεσί. Οὐ μόνον αἱ πόλεις ἅπασαι τῆς μείζονος Ἀρμενίας ὑπόκεινται εἰς τὰς Τέρκας, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ αὐτῆς εἰς τὰς Πέρσας, τῆς ὁποίων τὰ ὀνόματα εἰς ἡμᾶς ἀγνοῦνται. Ἐγμιασθὶν, πόλις τῆς Ἀρμενίας, εἰς τῆς ὁποίας εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Πατριάρχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀρμενίων. εἶναι κὺ ἄλλαι θρόνους Ἐπισκόπων ἔχουσαι, οἷον Μυρί, Οὐσκοβάγγ. ταύτης τῆς πόλεως ὁ Ἐπίσκοπος ἐτύπωσε τῆς ὁσίας Γραφίῳ εἰς τῆς Ἀρμενιακὴν Διάλεκτον, εἰς τὸ Ἀμσεροδάμ, ἐν ἔτει 1664. Βιράπ, Γεσάργελ, κὺ ἄλλαι.

5. Πρὸς τῆς ἰστέον, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ὤρσαν τῆς μείζονα Ἀρμενίαν, ὑστερον ἀφ' οὗ ἐνίκησεν ὁ Περσὴς μετὰ τὸν νυκτερινὸν πόλεμον τὸν γεγονότα πρὸς τῆς Γαβύρα πόλει, τὸν Μιθριδάτην, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφονεύθησαν 40. χιλιάδες ἀνθρώπων. εἰς αὐτῆς τῆς Ἀρμενίας ἀνετράφη ὁ Σουλτὰν Μεχμέτ ὁ β', τῆς ὁποίας ἰδιόχειρον Χατσερίφ κρατῆσι, δι' ἃ ἀπολάμβανον πλείονος ἀέσεως ἀπὸ τῆς Τέρκων, ἀπὸ τῆς ἄλλου Χεϊσιανῆς. οἱ Ἀρμένιοι εἶναι φραγματῶνται κρείττονες ἔτινοσῶν ἄλλης Ἐθνῆς.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Κ Γ'.

Περὶ τῆς Κολχίδος, Ἰβητίας, κὺ Ἀλβανίας.

1. Εἰς τὸ κεφάλαιον διαλαμβάνεται περὶ τῆς τριῶν Ἐπαρχιῶν, ἑκπαλαι ἀπ' ἀλλήλων διηρημένων ἔσων, ὅτι πλατυτέρως πανυῶ εἰς μίαν Ἐπαρχίαν περιέχονται, τὴν λεγομένην Γεωργίαν, ἢ κοινότερον Γγιορτζίαν, κὺ ὑπὸ τῆς Ἐντοπίων, Γεργισαῶ. αὐτὴ τοίνυν ἡ Γεωργία ἐκτείνεται μετὰ τὴν Εὐξείνη Πόρτη, τῆς Κασπίας Θαλάσσης, τῆς Σαρματίας, τῆς μείζονος Ἀρμενίας, κὺ τῆς Μηνδίας. κὺ

T. III.

V

δια-

διαιρείται τανυῦ κατὰ τῆτον τὸν τρόπον, εἰς τὴν Μεγρελίαν, ἢ ὁποία εἶναι ἡ παραθαλασσία τῆς Πόντου ἐν τῇ παλαιᾷ Κολχίδι, εἰς Γεριέλ, ἢ τις ἐκτείνεται ἐκεῖθεν, μέχρι τῆς Καυκάσου ὄρους. εἰς Ἰμιρέττι, ἢ τις εἶναι ἡ παλαιὰ Ἰβηρία, μετὰ τὴν ὁποίαν συνέχονται αἱ δύο Ἀνατολικώτεραι Ἐπαρχίαι, ἡ Κακέτ, καὶ ἡ Καρθεέλ, διεσκομμεναι ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Περσῶν, ἢ ὑπὸ τῆς ἐφορείαν αὐτῶν. ὑπὸ δὲ τῆς ἐξουσίας τῶν Τούρκων εἰσκόμμεται ἡ Μεγρελία, ἡ Γεριέλ, καὶ ἡ Ἰμιρέττι, ἢτοι ἡ Ἰβηρία, ὡς κατωτέρω πλατύτερον ρηθήσεται. (α)

2. Ἐκλήθη αὕτη ἡ Ἐπαρχία Γεωργία, ὁπότε τὰ ἔθνη τῆς Γεωργιῶν, τῆς ὁποίας τινὲς λογιάζουσι τὰ ὀνομάθησαν ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γεωργίας, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν ἔφοροντας, αἴροντες τὴν εἰκόνα αὐτῆς εἰς τὰς αὐτῶν Σημαίας. ἄλλοι θέλουσιν ὅτι τὰ ἐκλήθησαν Γεωργοί, μετὰ τὸ νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν Γεωργίαν. ἀλλ' εἴτε ἕως, εἴτε ἄλλως οἱ Γεωργοί, ἢ Γεωργιανοὶ εἶναι ἔθνος ἀρχαῖον καὶ παλαιὸν ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ τῆς Ἀσίας, οἷτινες καὶ εἰς τὴν Σαρματίαν ἀπονέμονται, ὡς ὁρατὴ τῆς Ξυγγραφεύσι φαίνεται. ἡ Χώρα, ἢτοι ὁ Τόπος αὐτῶν εἶναι τραχὺς καὶ ὄρειος, ἀλλ' εὐφορος. εἶναι Χριστιανοὶ φυλάττοντες τὰ ἔθνη τῆς Ἀνατολικῆς Γεωργίας. Τίνα τρόπον ἔγινον Χριστιανοί; παρὰ τῆς Σωζομένης εἰρήσεως τῆς Ἰσορείαν βιβλ. β'. κεφ. 5. καὶ βιβλ. ἡ. Νικηφόρου Καλλιῆ, κεφ. 34. διάτινος δηλαδή Χριστιανῆς Γυναίκος, ἢ ὁποία κατ' αὐτὴς ἐν ποσειδίαις καὶ νησεῖαις ἔζη νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐχόμενης καὶ τὸν Θεὸν ἐλογύσα. καὶ τὰ ἔξῃς. ἢ ὁποία μετὰ ταῖς δουλείαις τῆς ἰατρούσε Νεανίσκου τινά, εἴτα τὴν γυναῖκα τοῦ Βασιλέως, ἢν τινὰ καὶ Χριστιανὴν ἐποίησεν, ἔπειτα τὸν ἀδελφὸν τῆς τῶν Βασιλέως. καὶ ἐφεξῆς ὁ Βασιλεὺς ἔτος ὅλης τῆς ἄλλης

(α) Ἡ Γεωργία ὑπεσάχθη κατ' αὐτὴς τὲς χρόνους εἰς τὴν Ῥωσσίαν, καθὼς καὶ ὅλα αἱ πρὸς αὐτὴν Ἐπαρχίαι.

ἄλλας αὐδρας τῆς Βασιλείας τε, ὡς κὴ ἡ Βασίλισσα ὅ-
 λας τὰς γυναῖκας αὐτῶν. ἐζήτησαν ἔτοι αὐτὰ τὰ μεγάλα
 Κωνσταντίνου νὰ τὴν σείλη Διδασκάλας, διὰ νὰ τὴν διδά-
 ξωσι. κὴ τὰ ἐξῆς. (α)

Περί τῆς Κολχίδος.

1. **Δ**ιὰ νὰ ἐξέρωμεν λοιπὸν τὴν θέσιν ἰδίως ἐκάστης
 τῶν τειῶν ῥηθειῶν Ἐπαρχιῶν, τὰς τε ἀρχαίας πόλεις
 αὐτῶν κὴ τὰς μεταγενετέρας, λέγομεν κεχωρισμένως. καὶ
 πρῶτον περὶ τῆς Κολχίδος, ἡ ὁποία πανυῶ λέγεται κοι-
 νῶς Μεγρελία, εἰσκειμένη μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς ἁ-
 κρας τῆς Εὐξείνου Πόντου πρὸς δυσμὰς, καὶ τῆς Ἰβηρίας
 πρὸς ἀνατολὰς, δι' ἧς χωρίζεται μὲ τὸν Καύκασον τὸ ὄρος.
 ἔχει κὴ ἀπὸ μεσημβρίας τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἀπὸ βορέως
 τὴν Ἀσιατικὴν Σαρματίαν. ταύτης τὸ περισσότερον μέρος
 τῶν ἐγκαταίκων εἶναι Χεϊσιανοί.

2. Ὅρη ὀνομασὰ τῆς Κολχίδος εἶναι ὁ Καύκασος,
 Σαλάττο ὑπὸ Τζερκέζων λεγόμενος. λίαν ἐκτεινόμενος
 κατὰ τὴν Μεγρελίαν, κὴ Γεωργίαν. μέρος τέτε τῶν ὄρων
 νομίζεται ὑπὸ πολλῶν νὰ εἶναι τὸ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν Ἀ-
 ραράτ ὄρος. εἰσκεται μεσξὺ τῆς Εὐξείνου Πόντου πρὸς
 δυσμὰς, κὴ τῆς Κασπίας Θαλάσσης πρὸς ἀνατολὰς, τῆ ὁ-
 ποία αἱ ἀκρόρειαι εἶναι ἐσκεπασμένααι μὲ χιόνι, κὴ τό-
 σον ὑψηλαί, ὥστε σίλβουσι παρὰ πῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τὴν
 λάμψιν λαμβάνουσαι μέχρι τῆς τρίτης ὥρας τῆς νυκτός,
 ὥστινες χεῖροισι. περὶ αὐτὰ διαλαμβάνει ὁ Ἄρεισ. βιβλ.
 κ'. πῶν Μετεώρων, κεφαλ. γ'. κὴ τὰ ἐξῆς. εἰς τὴν κορυ-
 φῶν αὐτῶν τῶν ὄρων, ἧτις καλεῖται Σρόβυλον, μυθολογῶ-
 σιν οἱ Ποιητὰ νὰ ἐκρεμάσθῃ ὁ Προμηθεύς ὑπὸ τῆς Ἡ-
 φαίσου,

(α) Ἡ Ἰβηρία ἢ ἢ ἢ Γεωργία ἔῃ ἢ ἢ Ἀλβανία ἔῃ μέρος τῆς Κολ-
 χίδος, ὑπετάχθησαν πανυῶ πρὸ ὀλίγων χρόνων εἰς τὴν Ῥωσίαν.

φαίς, κατὰ πρόσαξιν τῆ Διός. ὅπως ὁ αἰετός κατέτρωγε τὸ τίτῃ ἦπαρ. καὶ ὁ Κόραξ τὸ ὄρος, τὸ ὁποῖον κατοικῆσι πῶν Κοραξῶν τὸ Ἔθνος, καὶ πῶν Ἠνιόχων. καὶ ἀπ' αὐτῆ τῆ ὄρας καλεῖνται τὰ Κοραξικά ὄρη, καὶ τὰ Ἠνιόχια, τὰ ὁποῖα εἶναι μέρη τῆ Καυκάου,

3. Ποταμοὶ τῆς Κολχίδος διάσημοι εἶναι ἔτσι. ὁ Φάσις, κοινῶς Φάσσο λεγόμενος. πρότερον ἐκαλεῖτο Ἀρκτῆρος. μετανομάθη δὲ Φάσις δι' αἰτίαν τοιαύτην. Φάσις ὁ παῖς τῆ Ἥλιδος, καὶ ἐκυρὸς τῆς θυγατρὸς τῆ Ὠκεανῆς, τῆ Μητέρα μοιχοδομῶν ἐπ' αὐτοφῶρα καταλαβῶν ἀνείλεν. εἶτα οἰσροπλήξ γενόμενος, ἐρρίφθη εὐδον αὐτῆ, ἀφ' ἧς καὶ ἐκλήθη. ἔχει τὰς πηγὰς ἐκ τῶν Μοχικῶν ὄρων, κατὰ τὸν Πλίνιον. ἢ ἐν τοῖς Καυκασίοις, κατὰ τὸν Πτολ. λιμιάζει εἰς πολλὰς τόπας, καὶ μὲ βραδύτατον τρέξιμον εἰσέρχεται εἰς τὸν Πόντον. καὶ περὶ αὐτὸν μόνον τὸν ποταμὸν λέγεται νὰ γεννᾶται ὁ Τραγέλαφος τὸ Ζῶον. ἔτσι ὁ ποτ. ἦτον τοπάλαι τὸ ἔχατον πέρας τῆ πλῆ, ὅθεν καὶ παροιμία ἐπεκράτησε: Μέχρι Φάσιδος. καὶ εἰς τὸν μεγάλον ποτ. λέγεται, μὲ ἑπτὰ σόματα εἰσερχόμενος, καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῆ, Βόας ἐκαλεῖτο. περὶ αὐτὸν τὸν ποταμ. εἶναι καὶ ἡ Φάσις νῆσος, ἀφ' ἧς πρῶτον ἤφερον εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆ Κόσμου τὸν Ταῶνα, διὰ τῆτο καλεῖται καὶ Φασιανός, κατὰ τὸν Ἰσίδωρον· μεταξύ τῆ Φάσιδος ποτ. καὶ τῆς Θιαπόλεως, ἔχει ὁ Χαρίεις ποτ. ὅσις καὶ Χάριος λέγεται, καὶ Χαρίων. μεταξύ τῆς Νεαπόλεως, καὶ τῆς Γυανῆς εἰσέρχεται εἰς τὴν αὐτὴν Θάλασσαν ὁ Κυανέος ποτ. ὅσις καὶ Κυανός λέγεται, καὶ Κύνειος ἀπὸ τῆς Κύνης πόλεως τῆς πρὸς αὐτὸν ἔσης, καὶ Γλαῦκος, καὶ κοινῶς Κίκαβο, ἐκ τῶν Κοραξικῶν ὄρων εἰσερχόμενος. μεταξύ τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Σεβασπόλεως εἰσέρχεται ὁ Ἴππος ποταμ. περὶ δὲ τῶν ἐλασσόνων ἐφεξῆς.

4. Τὸ Παραθαλάσιον τῆς Κολχίδος γράφεται ἐπὶ τῆ Ἀρρίανῆ ἔπος. μετὰ τὴν Τραπεζῆντα εἶναι ὁ Ἰσός

σος ποτ. κὴ ὁ λιμὴν αὐτῶ . εἶτα τρέχει ὁ ὄφισ ποταμ. ὁ
 ὁποῖος διορίζει τὴν Χώραν τῶν Κόλχων, ὑπὸ τῆς Θιαν-
 νικῆς . μετὰ τῆτον τρέχει ὁ Ψυχρὸς ποτ. εἶτα ὁ Καλός .
 ἔπειτα ὁ Ρίζειος, μετὰ τῆτον ὁ Ἄσκερος . μετὰ τῆτον ὁ
 Ἄδινός . εἶτα εἶναι Χωρίον τι, τὸ ὁποῖον ἔκαλεῖτο Ἄ-
 θῆναι, ἐν ᾧ Ἄθλιῶς Ἱερὸν εἰρίσκιτο . κὴ ὀλίγον ξέμα-
 κρα τότε, τρέχει ὁ Ζάγατις ποτ. μετὰ τῆτον ὁ Πρύτα-
 νις, ὅπου λέγασιν νὰ ἦσαν τὰ Βασίλεια τῶ Ἀγχιάλω .
 μετὰ τὸν Πρύτανιν ἔρχεται ὁ Πυξίτις ποτ. μετὰ τῆτον ὁ
 Ἄρχαβις, ὁ Ἄφαρος ποτ. ὅπερ ἦεν κὴ ἡ Ἄφαρος πό-
 λις, ἣτις κὴ Ἄφυρτος λέγεται, τὴν κλήσιν λαβῆσα ὑπὸ
 τῶ Ἄφύρτα τῶ θανατωθέντος ἐδῶ ὑπὸ τῆς Μινδείας . κὴ
 εἰς αὐτὴν εἰδεικνύετο κὴ ὁ τάφος τε . κὴ αὕτη ἡ πόλις εἶναι
 τὸ πέρασ τῶ Πόντε κατὰ τὸ μῆκος . λογιάζουσι τινὲς ὅτε
 αὕτη, ἢ ὁ ποταμὸς νὰ λέγεται κοινῶς Ἄρκαῖ . ἕως αὐδὲ
 μετὰ τὸν Ἄφαρον, τρέχει ὁ Ἄκαμφις, εἶτα ὁ Βαθύς
 ποτ. ἔπειτα ὁ Ἀκίνασις . κὴ μετὰ τῆτον ὁ Ἴσις . μετὰ τῆ-
 τον ὁ Μῶχρος, κὴ ἕτος ναυσιπόρος . εἶτα τρέχει ὁ Φάσις
 ποτ. εἰς τῶ ὁποῖα τὰς ἐκβολὰς τίθεται ἡ Φάσις πόλις,
 ἐμπόριον ποτὲ διάσημον τῶν Κόλχων . μεταξὺ τῆς Ἄ-
 φαρῆ πρὸς μεσημβρίαν 60. μίλια, καὶ τῆς Διοσκυριάδος
 πρὸς Βορείαν 110. σχεδὸν μίλια ἀπέχουσα . πρῶτον εἶχε
 θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Τραπεζοῦντος Μητροπολί-
 την, ὕστερον ἐτιμήθη εἰς Μητρόπολιν . λέγεται κοινῶς
 Φάσσο, καίτοι Ἐρίπειον . αὐτῶ τῶν τοῦ Φάσιδος ποταμο
 ἐκβολῶν, εἶναι ἡ Ἡράκλεια πόλις, κοινῶς τανυῶ λεγο-
 μένη Ἀνάκεια, ἀκυσή, καὶ διάσημος . μετὰ τὸν Φάσιν
 τρέχει ὁ Χαρίεις ποταμ. εἶτα ὁ Χῶβος, ἔπειτα ὁ Σιγ-
 γάμης, μετέπειτα ὁ Ταρσέρας, μετὰ τῆτον ὁ Ἴππος, με-
 τὰ τὸν Ἴππον ὁ Ἀσέλεφος . εἶτα εἶναι ἡ Σεβασόπολις, ἡ
 Μητρόπολις ποτὲ τῶ Κοραζῶν . ἡ ὁποῖα πρότερον ἔκα-
 λεῖτο Διοσκυριάς, κτιθεῖσα πρῶτον ὑπὸ τῶ Διοσκύρων,
 ἢ ὑπὸ τῶ Ἡνιόχων τῶ Κάσσορος, καὶ Πολυδάκεις, πρὸς

τὰς ἐκβολὰς τῆ Κοραξῆ ποτ. μεταξύ τῆ Φασιανῆ Πελάγας, καὶ τῆ Καυκασίης, πλησίον τῆς Ἀβασκίαν, ἤτοι τῆς Ἀμπαζάδων. αὕτη εἶχε Θρόνον Ἐπισκόπου, καὶ ἦτον ἡ δειτέρα πόλις τῆς Κόχων μετὰ τὴν Φάσιν καὶ ἐμπόριον περιφημον, εἰς τὴν ὁποίαν ἤρχοντο Ἑθνη ἐπερόγλωσσα 70. ἢ καὶ 300. ὥστινες λέγουσιν. ἀπὸ ὀλίγων χρόνων κατεπόδη ὑπὸ τῆς ὕδατων. ἀπέχει ἀπὸ τῆς Τραπεζῆντος κατὰ τὴν Ἀρρηνίαν 2260. στάδια. καὶ εἰς αὐτὴν ἐτελεύτα ἡ ἐπικράτεια τῆς Ῥωμαίων, καὶ τὰ στρατόπεδα αὐτῆς. ἀποικος ἦτον αὕτη τῶν Μιλισίαν. ὁπόταν οἱ Ῥωμαῖοι ὤρισαν αὐτὴν τὴν πόλιν, διὰ τὰ πολύγλωττα καὶ ἐπερόγλωσσα Ἑθνη, ὅπῃ ἐκατοίκων εἰς αὐτὴν, ἐκδιαφόρων τόπων τῆς Ἀσίας ἐλθόντα, εἶχον ἑκατὸν τετράκοντα Δραγμαῖους. τὰ Ἑθνη ὅπῃ ἐκατοίκων μετὰ τῆς Τραπεζῆντος, καὶ τῆς Διοσκουριάδος ἦσαν οἱ Κόλχοι πλησιόχωροι τοῖς Τραπεζηντίοις, οἱ Δρύλλαι, οἱ Σαῦνοι, οἱ Μαχέλωνες, οἱ Ἡνίοχοι, τῆς ὁποίων Βασιλεὺς ἦτον ὁ Ἀγχιάλος. οἱ Ζυδρεῖται, οἱ Λαζοὶ, οἱ Ἀφίλαι, οἱ Ἀβασκοὶ, οἱ Σανίγαι. καὶ τὰ ἕξῃς. πῶρα κατὰ τὸν τὴν Αἰγυιανὸν εἶναι κάστροι φυλαττόμενον ὑπὸ Γιανιτζάρων, Γκῶνια λεγόμενον. μετὰ τὴν τῆς Τραπεζῆντος εἶναι Ἰεσσα λιμνὴ, καὶ Ἐμπόριον. μετὰ τὴν Ἀνάκειαν πρὸς βορῆαν εἶναι Ἰσγαῦ εἰ λιμνὴ, καὶ Ἐμπόριον τῆς Μεγκρελίας. μετὰ τῆς ἀνάκειας, καὶ τῆς Ἰσγαῦ εἶναι ὁ Ἅγιος Γεώργιος τῆς Λῶει, ἤτοι ὁ Βοσφόρος.

5. Πόλεις Μεσόγειοι τῆς Κολχίδος, καὶ Κῶμαι τίθενται ὑπὸ τῆς Πτολ. αὐται. Μεχλεσσός. Μαδδία, ἡ ὁποία εἶναι εἰς τὸ σύνορον τῆς Ἰβηρίας, καὶ λέγεται κοινῶς κατὰ τὸν Μωλέτιον, Κιπικέ, Σαράκη, Σέριον, μετὰ τῆς Σαράκης πρὸς δυσμὰς, καὶ τῆς Ζαδείδος πρὸς ἀνατολάς, πλησίον τῆς περάτων τῆς Ἀλβανίας. ἧτις κοινῶς λέγεται Ἄσο κατὰ τὸν Μωλέτιον, ὁ ποταμὸς ὅπῃ τρέχει πλησίον αὐτῆς, Σέριος, καλεῖται, ὅτις μεταβάλλει τὰ ξύλα εἰς

εἰς λίθους, κατὰ τὸν Πλίνιον. Ζαυροί, πλησίον τῆς ὀρείων τῆς Ἀλβανίας, κοινῶς λεγομένη Καλτικέα. Τὸ κάστρον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ ὄρος τῆς Ἡγεμόνος τῶν Μεγκρέλιδων λέγεται ὑπὸ αὐτῶν Ῥέχ. τῆς Κολχίδος τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ τὸ Μεσόγειον, ἐκτεινόμενον μέχρι τῆς Καυκάσου ὄρους λέγεται Γεσιέλ (α) καὶ μέρος αὐτῆς ὑποτάσσεται εἰς αὐτῆς, μέρος δὲ εἰς τὰς Τέρκας. ταύτης τῆς Γεσιέλ Ἐπαρχίας πόλις πρωτεύουσα εἶναι τὸ Κοιταέσι, δεισκομένου πρὸς τὴν Φάσιδα ποτ. ἀνω ταύτης εἶναι κάστρον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι Τέρκοι πρὸς φύλαξιν. πλησίον αὐτῆς εἶναι καὶ Ναὸς μέγας ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑπεραγίας Θεοτόκου τιμώμενος. κάτωθεν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι Γέφυρα, δι' ἧς ἀνέρχονται εἰς τὴν Ῥάτζιαν Ἐπαρχίαν. ὁ ποταμὸς ὅπως καταβαίνει ἐκ τῶν ὄρων τῆς Ῥάτζιας, Ἴορ ὑπὸ τῶν Ἐντοπίων καλεῖται. τῆς Γεσιέλ Ἐπαρχίας εἶναι καὶ ἡ Ἀχάλτζικα, πόλις ἀκρῆς πλησίον τῆς Καυκάσου ὄρους· εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ὁ ὄρος τῆς Ἡγεμόνος τῆς Τέρκων. οἱ Μεγκρέλοι εἶναι Χερσιανοί, φυλάττοντες τὰ ἤθη τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἰβηρία.

1. Ἡ Ἰβηρία, ἣτις τανυῦ Ἰμιρέττ καλεῖται, ὡς εἴρηται, εἶναι τὸ Διτικὸν μέρος τῆς Γεωργίας, μεταξύ δεισκομένου τῆς Ἀλβανίας, ὑπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται μετὰ τὸ Κάσπιον ὄρος πρὸς ἀνατολὰς, καὶ τῆς Κολχίδος, ὑπὸ τῆς ὁποίας διακρίνεται διὰ τῆς Μοχικῶν ὄρων, κύκλωθεν

πρὸς

(α) Τὸ μέρος τὸ κλίνον πρὸς τὴν Κάσπιαν θάλασσαν μεταξύ τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ Ἀσραχάν καλεῖται ὑπὸ τῆς Ῥέσων Καπερνογράδ, ἀπὸ τῆς Πρωτευούσης πόλεως, τὴν ὁποίαν ἡ Αἰκαθερίνα Β. ἐκείνη ἐκτίσεν, ἐπάνω εἰς τὸν Μάλκαν ποτ. ἔστιν ὑπέταξεν εἰς τὴν αὐτοκρατορείαν αὐτῆς πρὸς τὸς. Πλησίον αὐτῆς κατὰ τὴν πόλιν Κισλιάρ, κτιθεῖσα πρὸ 17,5. ἐπάνω εἰς τὰς ὄχθας τῆς Τέρκ ποτ.

πείρειζόμενον μὲ ὄρη, ἔχον ὑπὸ δυσμῶν τὴν Κολχίδα, ὑπὸ Μεσημβρίας τὴν Ἀρμενίαν, ἀπ' ἀνατολῶν τὴν Ἀλβανίαν, καὶ ὑπὸ τῆ βορέως τὴν Σαρματίαν, ἐκλήθη ὑπὸ τῶ Ἑώων Ἰβήρων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἀποικοὶ τῶ Ἑσπερίων Ἰβήρων, ἢτοι τῶν Ἰσπανῶν. ὡς καὶ τῶν Εὐρωπαϊῶν Γαλατῶν, οἱ Ἀσιατικοὶ Γαλάται, οἱ περὶ Ἀγκυραν, κατὰ τὴν Εὐσάθειον εἰς τὸν Περσηγητὴν Διονύσιον. σίχ. 282.

γ. Πόλεις ἀρχαῖαι τῆς Ἰβηρίας πλέον διάσημοι τῶν ἄλλων εἶναι, Ἀρτάνισα, ἢ ὁποῖα τανυῦ καλεῖται Βασσακίσι, καὶ Ἀρμάκτικα, ἢ Ἀρμασίς, τανυῦ λεγομένη Κόρει, ἐπὶ λόφον κτιθεῖν, εἰς τὸ ὁποῖον κάθονται Τῦρκοι, καὶ Πέρσαι, ἔχει καὶ Προάσειον ἕσμικρόν. ἕπολὺ σμακρὰ τῆτε εἶναι τὸ Σκληβαῖ, ἐμπόριον. Αἱ λοιπαὶ ἀρχαῖαι πόλεις ταύτης, εἶναι Ἀγιννα, Οὐάσαιδα, Οὐάρικα, Σέρα, Ζάλισα, Φύξον, ἢτις ὕστερον ἐκλήθη Ἰδείησσα, καὶ τὰ ἑξῆς. αἱ ὁποῖαι τανυῦ ἀγιένται. ἀλλ' εἰς τὴν Ἰμιρέτ τῶρα πόλεις ἀκένται Σκαῦδα, ὡσαύτ' εἰπῆς Ἀλεξάνδρεια. ὀλίγον ξέμακρὰ ταύτης εἶναι τὸ Προάσειον Χίκαεις λεγόμενον. αἱ λοιπαὶ ταύτης πόλεις καὶ Χῶραι, δὲν εἶναι τόσον ἀκυσαί. αἱ δὲ Ἀνατολικώτεραι ῥηθεῖσαι Ἐπαρχίαι, ἢ Κακέτ, καὶ Καρθεῖλ ἐκινδύουσι πρὸς τὴν Περσίαν, καὶ ὑποτελεῖσιν ὡσαύτ' χωριστῶς Γεωργίαν. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ συνέχονται μὲ τὸ μέρος, ὅπῃ ὑποτάσσεται εἰς τῆς Τῦρκης, διὰ τῆτο ἐπομνύως διαλαμβάνεται καὶ περὶ αὐτῶν. τῆς Καρθεῖλ λοιπὸν Ἐπαρχίαι εἶναι τρεῖς πόλεις, ἢ κάστρα. Γορὺ, Ἀλύ, καὶ Σερράμ. εἰς αὐτῶν ἀκόμη περιέχεται καὶ Τιφλίσι πόλις, εἰς τὴν ὁποῖαν εἶναι ὁ Θρόνος τῆ Ἡγεμόνος τῶν Γεωργιανῶν, ἔχουσα πλῆθος πολὺ ἀνθρώπων. ἐκλήθη Τιφλίς, ἐκ τῶν θερμῶν ὑδάτων, ὅπῃ ἔχει. διότι τὸ θερμὸν παρ' αὐτοῖς Τιπίλ, ἢ Τιφίλ λέγεται. εἴρηται περὶ αὐτῆς καὶ ἐν τῶ βιβλίῳ Ἀρμενίας.

Ἄλβανία.

8. Ἡ Ἄλβανία εἶναι τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Γεωργίας, δεικνόμενον μεταξὺ τῆς Ἰβηρίας, καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης. ἀξιοεῖται αὕτη ὑπὸ μὲν τῆ βορέως μετὶ τῆ Ἀσιατικῆς Σαρματίας. ὑπὸ δυσμῶν μετὶ τῆ Ἰβηρίας, ἀπ' ἀνατολῶν μετὶ τῆ Κασπίας θαλάσσης. καὶ ὑπὸ Μεσημβρίας μετὶ τῆ Ἀρμενίας. ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ὑπὸ τῆ Ἄλβαν ποταμῆ. λέγεται κοινῶς αὕτη τῶν Γεργισῶν. ἔχει ποταμὸν τὸν Κύρον, λεγόμενον κοινῶς Κόρρῆρος· αὐτὸς ἔχει τὰς πηγὰς ἐκ τῶν Μοχικῶν ὄρων, εἰς τὸ σύνορον τῆς μείζονος Ἀρμενίας, καὶ διὰ τῆς Ἰβηρίας διερχόμενος, ὅπερ δέχεται τὸν Ἰβηρον, καὶ τὸν Ἀραγον τὰς ποταμοεῖται καὶ διὰ τῆς Ἄλβανίας, ὅπερ αὐξηθεὶς μετὶ τὸν Ἀλαζόνιον ποτ. ποτίζει τὸν τόπον ὅπερ καλεῖται Μοκαύ. καὶ τελευταῖον εἰσβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν Θάλασσαν, 50. μίλια ξέμακρον ὑπὸ τὴν Ἄλβαναν πόλιν, καὶ πολλῶν μακρύτερον τῆς Ἀτροπατίας. γράφεται ἔτος ὁ ποτ. καὶ Κύρρος καὶ Κύρνος. τὸν Σοῦαν ποτ. ὅστις τρέχει μεταξὺ ταύτης, καὶ τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, καὶ κοινῶς λέγεται Τέρκιν κατὰ τὸν Νίγηρον, ὑποτέρω τῆ Ῥᾶ ποταμῆ εἰσερχόμενος εἰς τὴν Κασπίαν θαλάσσαν, ἕμακρον τῆς Τελέβης πόλεως. μεταξὺ ταύτης, καὶ τῆς Γέλδης πόλεως εἰσβάλλει ὁ Γέρρος ποτ. τῆς Ἄλβανίας. μεταξὺ δὲ τῆς Γέλδης, καὶ τῆς Ἄλβανίας, ὁ Κάσιος ποτ. ὅστις εἰσέρχεται μεταξὺ τῆς Ἄλβανίας, καὶ τῆς Γαγγάρας πόλεως, καὶ ἐμβαίνει εἰς τὴν Κασπίαν θαλάσσαν καθὼς καὶ ὁ Ἄλβανος ποταμ. τὸν ὁποῖον ἄλλοι λέγουσι νὰ εἰσβάλλῃ εἰς τὸν Κύρρον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, τῶν ὁποίων αἱ ἐκβολαὶ εἶναι μετὰ τὴν Γάγγα-
ραν πόλιν, καὶ τὰ ἑξῆς.

9. Παρὰ ταύτας τὰς πόλεις μετρῶνται τῆς Ἄλβανίας, καὶ ἄλλαι ἀρχαῖαι πόλεις, οἷον μεταξὺ τῆς Γέρρος, καὶ τοῦ Σοῦα τῶν ποτ. ἢ Θαλβίς. μεταξὺ τῆς Γέρρος, καὶ τῆς Κασπίας

σίς ἢ Θίανα. μεταξύ τῆς Κασίας, καὶ τῆς Ἀλβανίας ἐξαίρετος ἦεν ἡ Χαβάλα, ἣτις καὶ Καβαλάκα λέγεται. μεταξύ τῆς Ἀλβανίας, καὶ τῆς Ἀλαζονίας, ἦσαν Βαρέκα, Καμεγία, Βάκχα, Βάκχεια, καὶ ἄλλαι πολλαὶ, τῶν ὁποίων ἡ ἐξαίρετος ἦεν ἡ Οὔσικα, ἡ ὁποία λογίζεται ὑπό τινων γὰρ εἶναι ἢ αὐτῇ μετὰ τὴν Ἀρμόζικαν τῆς εὐράβ. ἔξω ἀπ' αὐτὰς τὰς πόλεις, ὁπορεύουσιν εἰς τὴν Ἀλβανίαν τὴν Σχαραχίαν πόλιν, ἢ κοινότερον εἰπεῖν τὴν Σαμαχί, ἢ Σαμακί, ἡ ὁποία εἶναι ἡ Κυρέπολις, λεγομένη ὑπὸ τῶν Περσῶν Κιρκομπάτε, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀράβων Κουσελέθ, πόλις μεγάλη καὶ εὐδοξος τῆς Ἀτροπατίας Μιθίας, μεταξύ τῆς Ἀρταξάτης, ἢ Τιφίς 200. μίλια, καὶ τῶν Σιδηρῶν Πυλῶν, ἦτοι τῆς Δερμπέντ. 11. μίλια ἀφισαμνίη, καὶ τὴν Δερμπέντ, ἡ ὁποία τοπάλαι ἐλέγετο Ἀλεξάνδρεια, εὐερισκομένη ἐγγὺς τῶν Καυκασίων πυλῶν, ἢ Καασιῶν, τὰς ὁποίας οἱ Τῦρκοι Δερμὶ Καπὶ καλεῖσι, καὶ ἄλλοι πύλας τῆς Ἰβηρίας. ὄχι μὲν τὸ γὰρ εἶναι ἐκ σιδήρου, ἀλλ' ὅτι ὁ τόπος εἶναι λίαν ὀχυρὸς, καὶ ἐκ δὲ ἀλάτωτος τοῖς ἐχθροῖς. Μεταξὺ λοιπὸν τῆς Καυκάσας Ὀρεος, καὶ τῆς Καασίας Θαλάσσης, ὅπου ἡ διέξοδος εἶναι πλατεία 300. βήματα, κεῖται ἡ Δερμπέντ πόλις, λιμνὴ δὲ ὀρύχωρον ἔχουσα, καὶ πολὺ σμακρὰ τῆς Κύρης ποταμ. πρῶτον ὑπὸ τὴν εἰσεσσίαν τῶν Περσῶν, τανυῦ δὲ ὑπὸ τῆς Μοσκόβων σχεδόν. εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἀλβανίας θέττει τινὲς καὶ τὴν Ἄνσαν Ἐπαρχίαν, τῆς ὁποίας ἡ περίοδος εἶναι δρόμος τριῶν ἡμερῶν, μὲν βαθυτάτα σκόπη τῶν Λόγκων περιχεμένῳ, καὶ οἱ Ἐγκάτοικοι ταύτης λέγουσιν, ὅτι ἐδέποτε δύανται γὰρ ἐξέλθωσι.

Τζερκεζία.

Εἰς τὸ Βόρειον μέρος ταύτης τῆς Ἀλβανίας, ἀπὸ τῆς Εὐξείνης Πόντου, κατὰ τὴν Μαιώτιδα Λίμνην, εἶναι ἡ Χώρα Κερκετίς, ἢ Κερκεζία, ἦτοι ἡ Τζερκασία. διότι τῆς

τὰς Κιρκασεὺς, ἢ κοινότερον Τζερκέζιδες, Κερκέτας οἱ Ἕλληες καλεῖσιν. οἵτινες τὸ περισσότερον εἰς τὰς Δρυμὲς διαγυσι, καὶ λησεικῶς ζῶσι, κατοικεῦντες μεταξύ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ τῆ Ῥά ποτ. ὁμοίως καὶ κατ' μέρος τῆ Ταυαΐδος πῶν ποτ. ἔχουσιν ἐδικὴς τῆς Ἡγεμόνας, τῶν ὁπέων τινὲς ὑπόκεινται καὶ εἰς τὴν Βασιλέα τῆς Μοσκοβίας. ἀπὸ ἐτέρας ἐκεῖνοι ὅπερ κατοικεῖσιν εἰς τὰς ὄρεινὰς πρὸς βορέαν, ἰδίως Τζερκίζοι καλοῦνται, καὶ ὁ τόπος αὐτῶν Τζερκέσι. ἐτέπων ἡ πρωτεύουσα πόλις καὶ ὀξαιρέπς εἶναι ἡ Τέρκι. τὸ δὲ ἀναθαλάσσιον μέρος τῆ Πόντῃ, τὸ μεταξύ τῆς Κιμμερίας Βοσπόρου, καὶ τῆς ῤηθείσης Σεβασόπολεως, ἡ Διοσκυριάδος, Ἀβασκία, ἢ κοινότερον Ἀβαζία ὀνομάζεται. ἴσον οἱ Τζερκέζιδες, ὅσον καὶ οἱ Ἀβάζιδες ἄμοιροι εἶναι πάσης ἀνθρωπίνης κοσμιότητος.

Ἀβαζία.

Ἐκλήθη αὕτη ἡ Ἐπαρχία Ἀβασκία, καὶ κοινότερον Ἀβαζία, ἀπὸ τῶν Ἀβασκῶν, οἱ ὅποιοι ὀνομάθησαν ἀπὸ τῆ Ἀβάσκυ ποταμῆ, ὅπερ ὄν κατοικεῖσιν. ἐκεῖ ὅπερ τελειώνει ἡ Μεγυρελία, καὶ ἀρχεται ἡ Ἀβαζία, εἶναι Τεῖχος μιλίων 60., ὅσις ἐγινε διὰ τὴν ἐμποδίξην τὰς λησεικὰς ἐφόδους αὐτῶν, τὸ λοιπὸν ἀναθαλάσσιον τῆ Πόντῃ, τὸ ὁποῖον κατοικεῖται ὑπὸ τέτων, ἔχει ἔτιως. μετὰ τὴν ῤηθεῖσαν Σεβασόπολιν, πρῶτος Διμίω εἶναι ἐν Πιτυῦντι. αὕτη ἡ Πιτυῦς πόλις, ἡ ὁποία ποτὲ ἐσάθη τὸ πέρας τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ἀπέχει τῆς Διοσκυριάδος τῆς τελευταίας πόλεως τῶν Κόλχων πρὸς δυσμὰς σταδίους 360., εἶτα Νιτικὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκατοῖκει τὸ ἔθνος οἱ Φθειροτρακτέοντες. εἶτα ἔρχεται ὁ Ἀβασκος ποτ. μετὰ τῆτον ὁ Βόργυς. μετὰ τὸ Βόργυν, ὁ Νῆσις. εἶτα εἶναι τὸ Ἡράκλειον Ἀκρωτήριον. μετὰ τῆτο ἡ Μοσαϊτικὴ Ἀχαιῦς ποτ. ὁ διορίζων τὰς Ζικχῆς, ἢτοι τὰς

νυῦ λεγομένης Τζίκκας, καὶ τὰς Σαίχας. Ἡράκλεια ἄκρα, παλαιὰ Λαζική, παλαιὰ Ἀχαΐα, Πάχας λιμὴν, Ἱερὸς λιμὴν, Σινδική, Βόσπορος Κιμμέριος, ὅσιν καὶ Στόμα τῆς Μαιώτιδος λέγεται, μεταξύ αὐτῆς ὧν καὶ τῆ Πόν-ὀλίγον πλατύτερος τῆ Θρακίου Βοσπόρου, ἀφ' ἧς διίσταται 500. μίλια, ἀπὸ δὲ τῶν ἐκβολῶν τῆ Ταύα ποτ. πρὸς νότον 375. μίλια. ὧν ἑκατοίκην οἱ Βοσποριανοὶ Σκύθαι. Βόσπορος εἶναι καὶ πόλις αὐτῆ, τιμημένη ποτὲ εἰς θρόνον Μητροπόλεως, ἣτις ὕστερον ἐκλήθη Παντι-καπάσιον, ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ, καὶ τὰ ἐξῆς. ἡ πρωτεύουσα πόλις τῶν Ἀμπαζάδων, Σαξίϊ τανῦν καλεῖται, ὅπου γίνεται ἡ Πύξος. πόσον οἱ Ἀμπαζάδες, ὅσον καὶ οἱ Τζερκέζοι ἐθνικῶς ζῶσι, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐν ταῦθα κεῖται καὶ τὸ φρέγιον Ἀνάπα λεγόμενον, ὑπὸ τῷ ἐξουσίᾳ τῶν Τέρκων.

Τ Μ Η Μ Α Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς Περσίας.

1. Ἡ Περσία, εἶπεν τὸ Βασίλειον τῆς Περσῶν, εἰς τὸ ὅποιον ὄριζεται καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Πάρθων, ἀποπερ-ματίζεται ἀπὸ μὲν δυσμῶν μὲ τὸν Τίγριν, καὶ Εὐφράτην τὰς ποταμ. μὲ τὰ Νυμφατικὰ ὄρη, καὶ τὸν Ἀράξην ποτ. δι' ὧν χωρίζεται τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Τούρκων. ἀπὸ δὲ βορέως, μὲ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, τὸν Ὠξὸν ποτ. καὶ τὸν Καύκασον τὸ ὄρος, δι' ὧν χωρίζεται τῆς Ταττάρων. ἀπ' ἀνατολῶν μὲ ὄρη ἔρημα, καὶ μὲ τὸν Ἰνδὸν ποταμ. δι' ὧν διακρίνεται τῆς Ἰνδίας. καὶ τελούται ἀπὸ Μεσημβρίας μὲ τῷ θάλασσαν καὶ τὸν Περσικὸν Κόλπον. τὸ μῆκος ταύ-
της

της ὑπὸ τῆς ἐν τῇ Κασπίᾳ θαλάσῃ ἐκβολῶν τῆς Ἰνδοῦ, εἰς τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν εἶναι μιλίων Ἰταλικῶν 1840. τὸ δὲ πλάτος, ὑπὸ τῷ Ὠξοῦ ποταμῷ μέχρι τῆς Περσικῆς θαλάσσης μιλίων 1080. (α)

2. Ἀποπερατωμένη ἡ Περσία μὲν ἐστὶς τὰς ὄρας περιέχει Ἐπαρχίας, τὴν Μισοποταμίαν, τὴν Βαβυλωνίαν, (περὶ ἧν εἴρηται, ὡσαύτῃ δέξονται ὑπὸ τὴν αὐτεκρατείαν τῆς Τούρκου) τὴν Μηδίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Σασιανὴν, τὴν Περσίδα, τὴν Παρθίαν, τὴν Ἀρείαν, τὴν Ἰρκανίαν, τὴν Μαργιανὴν, τὴν Βακτριανὴν, τὴν Παροπαμισίδα, τὴν Ἀραχωσίαν, τὴν Δραγγιανὴν, τὴν Γεδρωσίαν, καὶ τὴν Καρμανίαν, ὡς πῶν ὁποίων ἐπομῶς κατὰ τάξιν θέλομεν εἶπεῖ.

3. Τὸ Βασίλειον τῶν Περσῶν τὸν παλαιὸν καιρὸν, ὅταν ἤκμαζεν ἡ Ἑλλάς, ἦτον μεγαλώτατον, ἰσχυρότατον, καὶ πλεσιώτατον. ὡς οἱ Ἕλληες ὅταν ἔλεγον Βασιλέα, δὲν εὐὸν ἄλλον, εἰ μὴ κατ' ἐξοχίῳ τὸν Βασιλέα τῆς Περσίας, μὲν τὸν ὁποῖον εἶχασιν συνεχεῖς πολέμους. κατ' ἀρχὰς ἦτον εἰς τὰς Ἀσσυρίους, ὡσαύτῃ τὸ λοιπὸν μέρος τῆς Ἀσίας. εἰς τὰς ὁποῖους ἐσάθη ἐπὶ 1300. ὑπὸ τῆς Νίνου δηλ. μέχρι τῆς Σαρδαναπάλης. εἶτα μετέπεσε διὰ τῆς Ἀρβάκης εἰς τὰς Μήδους. ἔπειτα διὰ τῆς Κύρου εἰς τὰς Πέρσας. πρὸ τῆς Κύρου δὲ εἶδεν Συγγραφεῖς, ἔτε ὁ Μωϋσῆς, ἔτε τις πῶν Προφητῶν διαλαμβαίνει περὶ τῶν Περσῶν. μετὰ τὰς Πέρσας, εἰς τὰς Μακεδόνας. μετὰ τῆς, εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐν τῷ μεταξύ αὐτῶν, καὶ οἱ Πάρθοι, οἳ τινες κατὰ τὴν Περσικὴν γλῶτταν ἐρμηνεύονται Σκύθαι. ἔθνος ποσῶτον ἀρχαῖον, καὶ ἐτιδανόν, ἔχοντες Ἡγεμόνα τὸν Ἀρσάκην, οἳ ὁποῖοι ἀπεσάτησαν τῶν Βασιλέων τῆς Συρίας
ἐπὶ

(α) Ἡ Περσία ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς 41° βαθμῆς μέχρι τῆς 68, τῆς Πλάτους, καὶ ἀπὸ τῆς 45° μέχρι τῆς 64°. τῆς μήκους περιέχουσα 115,000. σταδίων. λεγῶν ἐπιφανῆσαν γῆς.

ἔτι πρὸ Χειρῶ 250. καὶ ἔσῃσαν ἐδικόν τῆς κραταιῶν βασιλείου. Τούτῃς νικήσας ὁ Πέρσης Ἀρταξέρξης, καὶ φονεύσας τὸν Βασιλέα τῆς Ἀρτάβανον, ἀνήγειρε πάλιν τὸ Βασίλειον τῶν Περσῶν εἰς τὴν ἀνατολὴν, ἐν ἔτει ὑπὸ Χειρῶ 225. μετέπειτα νικηθῆντες οἱ Πέρσαι ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἔχασαν τὸ βασίλειον, ἐν ἔτει ὑπὸ Χειρῶ 651. ἐκ τῶν Σαρακηνῶν ἦλθε τὸ Βασίλειον τῶν Περσῶν εἰς τὰς Βοίτας, καὶ εἰς τὰς Τέρκας, ἐν ἔτει 932. τῶν ὁποίων διάσημος ἐσάθη ὁ Ὀρτοχόλμπεϊ. ἐκ τῆτων εἰς τὰς Ταρτάρους, ἐν ἔτει 1259. καὶ τελευταῖον ἀνεφύτρωσε πάλιν τὸ ὄνομα τῶν Περσῶν καὶ τὸ Βασίλειον αὐτῶν, διὰ τῆς Βασιλέως Ἰσμαήλ, τῆ ὁποῖα τὸ γένος κατὰγεται ὑπὸ τῆς Ἀλῆ τῆς γαμβρῆ καὶ ἀνεψιῆς τῆς Μωάμεθ, ὅσις διὰ τὴν διδασκαλίαν, ὅπου παρέλαβον ὑπὸ τὴν Μωάμεθ, μέρος μὲν τὴν αὐξήσει, καὶ μέρος τὴν παρήλλαξε. διὰ τῆτο ἡ διδασκαλία αὐτῆ καὶ τὰ δόγματα τῆ δὲν ἐξαπλώθησαν κατὰ πολλὰ. ἔσωντας καὶ ἡ διδασκαλία τῆ Οὔμαρ, τῆ ἄλλῃ ὁπαδῆ τῆ Μωάμεθ, καὶ διερμηνεύτῃ τῶν αὐτῆ Δογμάτων, νὰ ἐνομιζέτο καθαρωτέρα, καὶ κρείττων. ἕως ὅπῃ ἐν ἔτει ἀπὸ Χειρῶ σχεδὸν 1350. κάποιος Ἡγεμῶν ἀπὸ βασιλικὸν γένος καταγόμενος, Σεφύ ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἔειξε τὴν Ἀρδεβίλ πόλιν, ἀναφέροντας τὴν γενεαλογίαν τῆ εἰς τὸν Ἀλύ τὸν ὁπαδὸν τῆς Μωάμεθ, ἀπετόλμησε νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν διδασκαλίαν αὐτῆ τῆ Ἀλύ, ὑστερον ὑπὸ τῶσον καιρὸν, ὅπῃ δὲν ἠκέετο, καὶ νέαν Αἴρεσιν ἀρχίσων εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς Μωάμεθ.

Ἐπιτοὺς λοιπὸν ὁ Σεφύ εἶχεν ὑπὸ τὸν Γεῖνλυ, ὁ ὁποῖος ἐφοροποιεῖτο ἀγιότητα, διὰ τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε καὶ μεγάλῃ τιμῇν ᾤδατε τῆς Τεμήρη τῆς μεγάλης Χαῦ, καὶ ἄλλων. καὶ κατὰ πολλὰ ἐπαίνει τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀλύ, καὶ τὴν ἐσύσαινον. ὁμοίως ἐπαίνει καὶ ἐσύσαινε τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν καὶ ὁ Σικαϊδάρης ὁ υἱὸς τῆς αὐτῆς Γεῖνη, καὶ ἐκγονοὺς τῆς Σεφύ, ὁ ἐποιομαθεὶς Ἀρδκέλης ὑπὸ τῆς αὐτῆς Πατεῖ-

δος τῆς Ἀρδεβίλ, ὁ ὁποῖος ἐγένη προσάτης καὶ ὁδηγὸς ταύτης τῆς δόξης. τὸν ὁποῖον ἔκαμε γαμβρὸν εἰς τὴν Σουατέρα τε ὁ Ἀσέμπεϊς Οὐζὲν Χασαίνης. τῆτον τὸν Σικαϊδάρη, ὅστις ἔσπερε τὴν διδασκαλίαν τῆ Ἀλύ, ἐλκύωντας εἰς αὐτὴν ὁσημέραι πλῆθος ἀνθρώπων, κατέβαλε καὶ καπετρόπασεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Περσίας Ῥεσαῦ, καὶ ὅλους τὰς πρώτας τῆς αὐτῆς φατρίας ἐφόνευσεν. τότε δὲ ὄντας μικρὸν παιδίον ἀκόμη ὁ Ἰσμαήλ Σεφύς, ὁ υἱὸς τῆ Σικαϊδάρη, δού εφορέθη ὑπὸ τῆ Ῥουσαῦ, ὅστις αὐξηθεὶς ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆ πατρός τε, ἀνακαινίσας μὲ μεγάλῳ πέλμῳ, καὶ ἀφράδειαν ἐκείνῳ τὴν νέαν αἴρεσιν, καὶ συστήσας διὰ τῶν αὐτῶ ἐπαίνων ἕτως, ὥστε εἰς μεγάλῳ αὐξησιν, καὶ δυνάμιν ἦλθε. τελευταῖον φονεύσεν τὸν Βασιλέως Ῥεσαῦ, μετέπεσε τὸ βασίλειον τῶν Περσῶν ἄπο τῆς Τέρκης εἰς τῆς αὐτόχθονας, ἐν ἔτει σχεδὸν ἄπο Χριστοῦ 1499. τὸ ὁποῖον κρατῶσιν οἱ αὐτῶ μεταγενέστεροι ἕως τῆς σήμερον. λαβὼν ἔν τὴν Βασιλείαν ἕτος ὁ Σεφύ Ἰσμαήλ, διέταξε τὰ Κιζήλ Μπασιλεζι, ἢτοι τὰ κόκκινα φακιόλια. τὸν ὁποῖον διεδέχθη ὁ Σάχ Θαμάς. τῆτον ὁ Ἀϊδάρ, ἐν ἔτει 1575. τῆτον ὁ Ἰσμαήλ, τῆτον ὁ Σάχ Μουαμέδ ὁ Κοδαβκύτε, ἐν ἔτει 1577, εἰς τῆ ὁποία τὸν καιρὸν μετέβη ὁ Βασιλικὸς θρόνος εἰς τὴν Κασβὴν πόλιν, ἐν ἔτει 1585. διάδοχος πύτε ἐγένεν εἰς τὴν Βασιλείαν ὁ Ἐμίρ Ἐμπτιτζά, τῆτε ὁ Σάχ Ἀβαζ, μὲ πὴν ὁποῖον ὁ Ῥεδὸλφος ὁ β'. Αὐτοκράτωρ ἐν ἔτει 1600. ἔκαμε συυθήκας μετὰ τῶν Τέρκων. τῆτε διάδοχος ἐγένεν ἐν ἔτει 1629. ὁ Σάχ Σεφύ, καὶ τῆτε ὁ Σάχ Ἀβαζ ἐν ἔτει 1641. νέος τὴν ἡλικίαν ἔτων 13. καθὼς ὁ Βίζαρος γράφει εἰς τὴν Ἰσταν τῶν Περσῶν.

4. Πρῶτον ὁ Βασιλικὸς θρόνος τῶν Περσῶν ἦτον εἰς τὴν Ταβεΐδα πόλιν τῆς Μηδίας, εἶτα μετετέβη εἰς τὴν Κασβὴν, ὡς εἴρηται. τελευταῖον ἐφέρθη εἰς τὴν Ἰσπαχαῦ Μητρόπολιν τῆς αὐτῆς Παρθίας. εἰς τὴν ὁποία μὲχρι

τῆς σήμερον εἶναι. οἱ Πέρσαι ἐκ πρώτης ἀρχῆς ἐσάθισαν
 μωροὶ, καὶ ἀόητοι εἰς τὴν θρησκείαν. ἐλογιάζον ποτὲ τὸν
 ὄρατον Ἡλίον, καὶ εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς τῷ Παντός. ἔπει
 ἐσμίγοντο τοπάλαι μετὰ τὰς Μητέρας αὐτῶν, καὶ οἱ υἱοὶ ὅπερ
 ἐγεννῶντο ἐξ αὐτῶν, Μάγοι καὶ Ἱερεῖς ὀνομάζοντο. τὰς
 πόλεις ὅπερ ὀρίζουσιν οἱ Πέρσαι εἰς ἀλλοτείας Ἐπαρχίας
 εἶναι αὐταί, εἰς τὴν Ἀρμενίαν, κατὰ τὸ σύνορον τῆς Γεωρ-
 γίας εἶναι Ἐριβαῖ, ἐγγυὲς τῷ κρημνισμάτων τῆς Ἀρταξά-
 τος. 6. μίλια ξέμακρα τῷ Ἀράξῃ ποταμῷ. τὸν ὁποῖον κοι-
 νῶς Ἀράξ λέγουσιν. ἠγέρθη πόλεμος πολλῆς πόσον δι-
 αυτίῳ, ὅσον καὶ διὰ τὸ Μπαγδάτ, μεταξὺ τῆς Τέρκων, καὶ
 τῆς Περσῶν. ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Κερδισαῖ τῆς Ἀρμενίας,
 ἦτοι εἰς τὸν τόπον τῆς Κέρδων, ὀρίζουσιν οἱ Πέρσαι πό-
 λεις Μαριῶν, Σοφιαῖ, καὶ Σαλμαῖ, ἡ ὁποία εἶναι μεγα-
 λυτέρα τῆς λοιπῶν. ὅσας δὲ ἔχουσιν εἰς τὴν Γεωργίαν, ἐν
 τῷ ὄρει αὐτῆς εἶπαμεν κεφαλαίῳ.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

Περὶ τῆς Μηδίας.

1. Ἡ Μηδία, ἣτις τανυῦ Σερβαῖ, ἢ Σχιρβαῖ καλεῖ-
 ται, (α) περιερίζεται ἀπὸ μεν δυσμῶν μετὰ τὴν μείζονα
 Ἀρμενίαν, καὶ τὴν Ἀσσυρίαν. ἀπὸ δὲ βορέως, μετὰ τὴν Κα-
 σσίαν, ἢ Ἰρκανίαν θάλασσαν. ἀπ' ἀνατολῶν μετὰ τὴν Ἰρ-
 κανίαν καὶ Παρθίαν. καὶ ἐπὶ μεσημβρίας μετὰ τὴν Περσίδα.
 ἔχει αὕτη ὄρη ὀνομασά, τὸν Ζάχρον, ἢ Ζάχριον, κοινῶς
 καλέμενον Ἀδιλμπεγίαν, ὅστις εἶναι ὑψηλότετος, καὶ χω-
 ερίζει τὴν Μηδίαν τῆς Ἀσσυρίας, ἔσμακραν δὲ εἰσκόμενος
 τῷ Νυμφάτου ὄρει πρὸς ἀνατολὰς ἀποχωρῶν. τὸν Ὀρόν-
 τιν, ἀνωθεν τῷ Ἐκβατάνων ἐπικείμενον, τὸ Ἰασώνιον ὄ-
 ρος,

(α) Ταύτης τὸ πλεονεκτήρον μέρος καλεῖται τανυῦ Ἰράκ Ἀτζιμῦ,
 πρὸς διαστολῇ τῷ Ἰράκ Ἀραμπῦ.